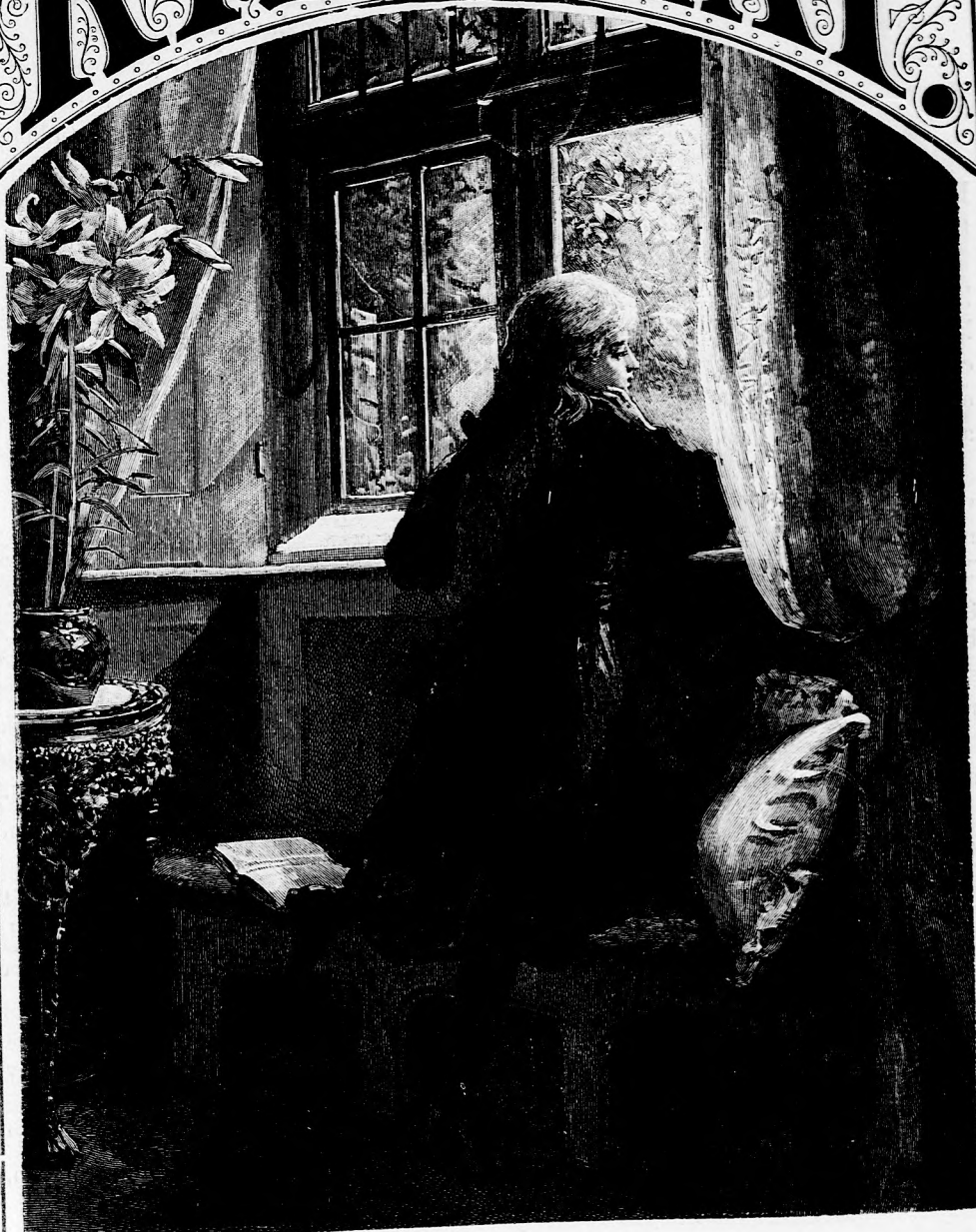

időjárás
százai szá-
tén a hév-
az irány-
ében van-
don. Páris,
-Pétervár
stam s ha
Szindara-
orgó bácsi
melyből az
ár két kö-
Az én piczi
átok meg a
e nagyon.
t örömmel
kivánságot
altassa meg
küldeményt
egmlékezés-
légtélemlre
átok a »Kis
udi. A há-
ár Kristóf.
gyulva kerül
egyszer elpa-
t. Kívánom,
g. — Oláh
n meg a ti
tárlatán az
g is néztem
om, gyönyörű
Tán tudták.
a látogattam
re fejtették ki
hurukoltak.
mel tüntettem
érem is dícsé-
 Péter. Telivér
magyar levél:
megy. Soraid-
intetbe veszem.
ilsz magyarul.
logy a magyart
hogy büszkén
- azért is, mert
iseled, egyazon
lekképen fia is
ezt a vonást
gjobban tetszett
ata: »Ha fran-
tnék lenni.«

KIS NAP

ÖSSZEL. (Lásd a 239. lapon.)

A KINTORNAS URFI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

ERNŐ belátta, hogy egyelőre nem tehet semmit. Félig daczosan, félig bele nyugodva mondá:

— Nem tudom, mit akar velem. Ha nem fog többé bántani, akkor megteszem, amit meg tudok tenni.

— No, ez már okosabb beszéd. Csak hogy megfordítjuk a dolgot, barátcskám. Ha szépen megteszed amit parancsolok, akkor nem lesz bajod. Most az egyszer megbocsátok, kapsz reggelit és aztán dologhoz látunk.

A reggeli éppen abból állt, amiből a vacsora: egy darab penészes rossz kenyérből és egy darabka avas szalonnából. Mialatt Ernő és Annuska szótlanul eszegettek, Menyus mester előhuzta a sarokból a két kereken járó kintornát a szoba közepére, aztán a zsebeiben kotorázott és egy írást vett elő.

Mikor Ernő már nagy nehezen legyűrte a kenyérét, Menyus mester így szólt:

— Ide nézz! Ez a verkli a mi muzsikáló szerszámunk. Te fogod tolni, rendesen pedig én fogom forgatni; de ha elfáradok, akkor te forgatod. Ezért tudnod kell a fogását, hogy kell egyik nótát a másik után megereszteni.

Megmutatta s ezzel a leczkével hamar elkészültek, mert a kintorna forgatása nem éppen nehéz mesterség.

Ernő most már teljesen értette, miféle jeles zeneművészi mesterség az, amivel Menyus mester őt és Viktort első talál-

kozásuk alkalmával biztatta. Hát az csakugyan igaz, hogy sok fejtörés, tanulás nem kell hozzá. Csak hogy Ernő most már alighanem szívesen tanult volna akármiféle nehezebb mesterséget is. Szinte sápadozva gondolt rá, hova jutott: rongyos ruhába öltözött kintorna-tologató gyerkőcz lett belőle. Ha otthon tudnák!

Egy kicsit azonban tévedt, mert nagyobb feladat is várta őt. Mikor a kintorna kezelését már jól megtanulta, Menyus mester így szólt:

— Ez még nem elég. Kintornás nagyon sok van, ezzel már nem lehet sokat megkeresni. Nagyobb produkciót is fogunk rendezni. Ha a semmiházi pajtásod megszökött, hát most már Annuska lesz a társad. Tudsz olvasni, ugy-e?

— Hogy ne!

— Nohát, itt ez a vers. Gyönyörű vers, drága pénzen szereztem. Két szegény árva szomorú sorsa van benne leírva. Ezt ti ketten betanuljátok és együtt fogjátok énekelni. Ezért sok pénzt kapunk, ha szépen elénekelitek a házak udvarán vagy künn a ligetben, ahol sok ember gyűl össze. Egy verset verkli-zünk, egy verset énekelünk, így nagyon jó lesz.

Menyus mester láthatólag meg volt elégedve a maga jeles találmányával, Ernő azonban még keservesebbnek látta a dolgot. Hogy a kintornát tologassa végig az utczákon, már az sem éppen mulatságos; de hogy még mint »szegény elhagyatott árva« nótálgasson is az emberek előtt, az már mégis rettenetes! Meg is próbálta, hogy óvatosan ugyan, de kifogást tegyen.

— Ez a vers nagyon szép lehet, mondá,
de azért mégsem énekelhetjük el.

— Már ugyan mért nem? mordult
rá Menyus mester.

— Mert nem tudjuk, miféle nótára
van csinálva.

— Az nem baj. Van a verkleiben
egy nagyon szomorú nóta, az jó lesz,
arra tanuljátok be. Ma estig készen
legyetek vele, mert holnap megkezdjük
a produkeziót.

Ekkor meg Annuska tett kifogást.

— Én nem tanulhatom meg, én nem
tudok olvasni.

— Az a te gondod. Ha szökni en-
gedted azt a másik ficzkót, most magad
lásd, hogyan tanulod meg helyette. Ha
estére nem fogod jól tudni, akkor —
no, tudod már, mi lesz akkor.

Menyus mester nem vesztegette tovább
a szót s magukra hagyta Ernőt és
Annuskát. Ő maga a szomszéd szobába
ment és legelőször is az ablakot desz-
kázta be újra, még pedig oly erősen,
hogy azt a gyerekek ugyan ki nem
feszíthették többé. Aztán egy erős
ládába gondosan elcsukott minden olyan
szerszámot, mellyel Ernő mégis meg-
kísérthette volna a menekülést. Mikor
ezzel is elkészült, a verklein eljátszott
egy keserves bús nótát és így szólt:

— Ezt a nótát tanuljátok meg. For-
gassátok magatoknak addig, míg jól
nem tudjátok. Aztán tanuljátok meg
hozzá a verset. Kimehettek az udvarra
is. Én most elmegyek, dél idejére azon-
ban haza jövök. Ha addig jól haladtok
a leczkével, kaptok ebédet.

Ernő megörült már annak is, hogy
legalább az udvarra kijuthat. Mikor
künn volt, látta, hogy ide bátran kibo-
csáthatta Menyus mester, innen ugyan
meg nem szökhetett. Szűk kis udvar
volt, minden oldalról magas házfalaktól
kerítve; innen csak a madár röpülhe-
tett ki. Mégis jobb volt, mint abban a
bűzhödtt szobában. Még egy kicsit mu-
lattatta is, mikor a kintornát kitolta
az udvarra és ott forgatta. Szerette
volna sorra eljátszani valamennyi nótát,
amit a kintorna tudott; de attól tartott,
hogy Menyus mester valahol közel van
és meghallja. Így tehát csak azt a bus
nótát huzta mindig újra és nem sokára
ő is, Annuska is egészen jól el tudták
énekelni.

Most már a vers megtanulására
került a sor. Nagyot ijedt erre Annuska.

— Jaj! Most már én mit csinálók! Én
nem tudok olvasni. Hogy tanulom meg?

Ernő nagyot nevetett.

— Ne busulj! Azért megtanulhatod
igen könnyen. Ha figyelsz, te is tudni
fogod, mire én megtanultam.

Annuska nagyot bámult.

— No már azt szeretném tudni, hogy
volna az lehetséges?

— Mindjárt megtudod.

Ezzel elővette Ernő a verses papirost,
leültek az ajtó küszöbére és Ernő
elkezdte lassan, hangosan felolvasni a
verset. A kis leány tapsolt örömeiben.

— Persze! Így már lehet, ha figyel-
mesen hallgatom. Jaj de jó és okos
vagy te! Már ugy félttem a veréstől!

Hozzá láttak a tanuláshoz. Ernőnek ez
nem volt nehéz feladat, könnyen meg-

tanult ő már ennél nehezebb leczkét is eleget. Annuska ugyan nem boldogult oly gyorsan, de mert nagyon figyelt, ő is szépen haladt. Csak attól félt, hogy Ernő, ha már tudja, nem fogja többször felolvasni. De Ernő jószíviuen biztatta:

— Felolvasom akár ötvenszer is. Nekem sem árt, legalább annál jobban fogom tudni.

Mikor már megtanulták, szépen elmondták egymásnak. Ahol megakadtak,

Ernő bele nézett az írásba. Végre egészen nyugodtak lehettek, hogy hibátlanul tudják a verset. Csak ekkor kiáltott fel Ernő:

— No, még ilyen ostoba verset sem olvastam soha! Aztán hogy ezt mi ketten énekeljük együtt! Hiszen mi nem vagyunk testvérek és árvák!

— Testvérek nem vagyunk, az igaz, de én csakugyan árva vagyok.

— De én nem vagyok!

Annuskának ekkor jutott eszébe valami, amire eddig nem is gondolt. Mindjárt meg is kérdezte:

— Igaz a! Hát kicsoda is vagy te?

— Beréndy Ernő a nevem.

— És van atyád, mamád?

— Hogy ne volna! felelé Ernő büszkén. És van szép házunk, kertünk,

szántóföldünk, mert az apám nem szegény ember ám!

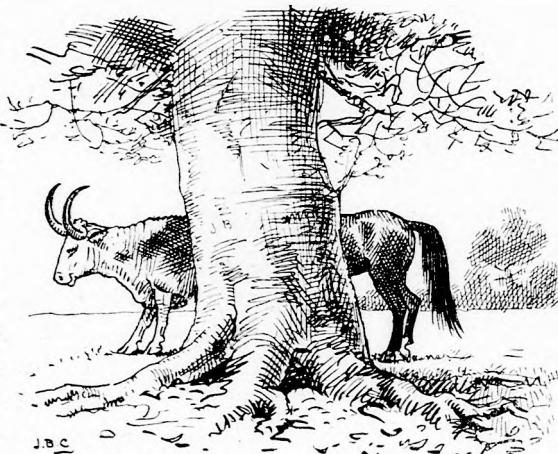
— De hát akkor miért jöttél ide?

— Hm! Mert nagy oktalanságot tettem . . . megszöktem az iskolából . . . no, most már tudom, milyen bolondot tettem, nem is tanácsolnám senkinek.

— Oh, én nem is akarok megszökni, mondá Annuska. Nekem nincs hová szöknöm. Itt mégis jobb, mint sehol.

Aztán elmondták egymásnak a törté-

netöket. Annuska hamar kész volt a maga szomorú kis történetével: hogyan élt itt a szomszédban szegény özvegyanyjával, aki aztán meghalt s ekkor Menyus mester vette magához, hogy a háznál végezzen egyet-mást s néha elkísérje a verklivel, melyet haza kellett tolnia, mikor Menyus mes-

A CSODA ÁLLAT. (Lásd a 239. lapon.)

ter beült a csapszékbe borozni. Ennél persze sokkal többet és érdekesebbet tudott Ernő mesélni a maga otthonáról, a szüleiről, testvéreiről.

— Oh, leány-testvéreid is vannak? kérdé Annuska élénken.

— Vannak bizony! Az egyik nagyobb náladnál, a másik . . . igen, Etuska éppen akkora, mint te.

— És ők kisasszonyok, ugy-e? Szép ruhájok van és mindig sétálnak, játszanak?

nem sze-

él ide?

ságot tet-

ól... no,

ot tettem,

megszökni.

ncs hová

sehol.

k a törté-

. Annuska

kész volt

a szomorú

rténetével:

élt itt a

édban sze-

vegyanyjá-

asztán meg-

ekkor Me-

nester vette

oz, hogy a

végezzen

mást s néha

e a verkli-

elyet haza

tolnia, mi-

enyus mes-

ozni. Ennél

dekesebbet

otthonáról,

s vannak?

ik nagyobb

uska éppen

e? Szép ru-

játsszanak?

— Azt nem hiszem. Mert iskolában vannak, nevelő intézetben. Még pedig éppen itt Budapesten.

— Hol? Melyik utczában?

— Ha én azt tudnám! Fel van írva a címök, de ott felejtettem az intézetben, mikor megszöktem.

— Kár! Ha tudnók, hol vannak, módját ejtenők, hogy meglátogassuk őket... Azaz... csak te magad.

Ernő rábámult a kis leányra. Egy gondolat villant meg a fejében.

— Igazad van. Ha én eljuthatnék a testvéreimhez... ők bizonyosan segítenének rajtam. És ha egyszer haza jutok, akkor majd megkérem szüleimet, hogy rajtad is segítsenek.

Egymásra bámultak és mind kettejüknek valami titkos reménység szállt a szívébe. Csakhogy erről tovább már

KÁRTYA-VÁR. (Lásd a 239. lapon.)

nem tanakodhattak, mert az utcai ajtó megnyílt és belépett Menyus mester.

— No's, ti így lustálkodtok? kérde kemény hangon. Hát a dolgokkal már készen vagytok?

— Igenis, már megtanultuk.

— Mindjárt meglátom. Ha tudjátok a verset és a nótát, megtartjuk a próbát.

Oda kellett állniok Menyus mester elé és eldalolni a nótát. Jól tudták, háromszor is eldalolták, hiba nélkül.

— Így már jól van. Kaptok ebédet, szólt Menyus mester.

Az ebéd — no, az már különb volt a vacsoránál és reggelinél. Menyus mester maga állt oda a kis konyhába, hol Annuska megrakta a tüzet. Aztán főzött Menyus mester, aki, úgy látszik, valóságos ezermester volt. Hogy mit főzött, azt Ernő soha életében ki nem találta, akkor pedig legkevésbé, mikor ette. Valami förtelmes kotyvalék volt az,

rossz hus, félig nyers burgonya, rettenően füstös és iszonyuan megpaprikázva, úgy hogy majd leszedte a bőrt Ernőnek a nyelvéről.

Nem is evett volna belőle, ha először is mert volna daczolni Menyus mesterrel, azután meg ha éhes nem lett volna. De már így csak legyürte valahogy a borzasztó ételt s csak titokban sohajtá:

— Volna csak most itt az a lekváros derelye!

De már hasztalan volt a sopánkodás az eljátszott sok jó után, amit az intézetben élvezett és csak most tudott igazán megbecsülni. Nem is volt rá sok ideje, mert ebéd után Menyus mester megint próbákat tartott velök.

— Nem elég, hogy betanultátok, jól be is kell gyakorolni, hogy szépen tudjátok előadni, olyan siralmasan, hogy minden embernek megessék rajta a szive. Akkor lesz bő aratásunk. Majd én mutatom, hogy kell csinálni. Jól figyeljetek.

Aztán kezdődött a lecke. Menyus mester apróra elmagyarázta, milyen szomorú képet kell majd csinálniok, mikor a siralmas nótát éneklik, hogy kell majd közbe sohajtani, sirni, majd meg könyörgő hangon szólani, amint igazi árvákhoz illik. Már ennél ezerszerre kellemesebb volt a legnehezebb iskolai lecke is, kivált mert annyi esze már volt Ernőnek átlátni azt hogy amire készülnek, az nem egyéb mint koldulás verklivel és nótázással. Sehogy sem tudta elképzelni, hogyan fogja ő ezt megcselekedni. Ha szülei, testvérei, iskolai pajtásai tudnák, mire készül! Ezért

ugyan érdemes volt megszökni! Persze, Viktor ki tudja hol nevet már most!

De már akárhogy volt, nem tudott segíteni rajta s este nagy búsan feküdt le szalma-ágyára.

Másnap reggel megint arra ébredt föl, hogy nedvességet érzett az arczán és a hajában. Megint ott állt mellette Menyus mester és valami folyadékkal áztatgatta, mosogatta. Ernő ijedten ugrott fel.

— Mit csinál velem?

— Ne törődjél vele. Különben már megvan, most már jól megfogta. Meg ne ijedj magadtól, barátocskám. Az a te szőke kifésült hajad, finom fehér bőröd nem illik a mi mesterségünkhöz. Senki sem hinné el, hogy szegény kintornás fiu vagy. Csináltam belőleg igazi kintornást. Van szép kóczyos vörösbarna hajad és fakósárga arczod. Aztán ne is erőlködjél, hogy lemosd, mert az nem fog sikerülni.

Ernő szinte megmeredt ijedtében. Nem volt tükör, amiben megnézte magát, de elég volt tudnia, hogy ez a rettenetes ember még a becsületes igazi képéből is kivetkőztette. Bemázolta arczát, haját, hogy annál siralmasabb képe legyen! Ezt is el köllött viselnie.

Délig megint magukra maradtak Annuskával. A kis lány szánakozva is, nevetve is mondá Ernőnek, hogy:

— Jaj de csunya lettél!

Ebéd után Menyus mester így szólt:

— Most már dologra! Ideje, hogy egy kis pénzt keressünk. Tedd föl a kalapodat, fogd a verklit és told. Majd én jelt adok, mikor köll megállani vagy

valamely háznak az udvarába megyünk be. Ott aztán ti ketten egymás mellé álltok és amíg én a verklit forgatom, ti szépen eléneklitek hozzá a nótát. De jól iparkodjatok, mert különben korbács lesz a vacsora.

Ilyen kellemes biztatás után megindultak. Ernő már nem bánta, akármit köll tennie, csak kijusson az utcára.

Ott legalább nincs fogságban.

Arra nem gondolhatott ugyan, hogy megszökjék, mert Menyus mester folyton ott volt a sarkában.

De meg hová is szöknék ebben az idegen nagy városban, ilyen kopott koldus-ruhában? Még elfognák, mint valami csavargót.

Tolta tehát a kerekas kintornát, ami szintén nem volt olyan könnyű feladat, amilyennek eleinte gondolta.

Aztán itt is, ott is betértek egy-egy háznak az udvarára és hozzá fogtak mesterségökhöz.

Mikor először kezdtek hozzá a siralmas nóta elénekléséhez és Ernő látta, hogy az emberek félig gunyosan, félig szánakozva néznek reá, elakadt a hang a torkán. De Menyus mester odasugott:

— No, mi lesz? Korbácsos vacsorára van kedved?

Annuska, aki minden nyomorusághoz hozzá volt szokva, bele kezdett a nótába. Ernő is látta, hogy nincs menekülés. Behunyta szemeit, hogy ne lásson, ne tudjon semmit; aztán ő is rágyújtott a siralmas énekre.

(Folytatása következik.)

TIZ MESE.

— Poprádi bácsi meséiből. —

3. A manó és a bábu.

HOL VOLT, hol nem volt, bizonyosan még akkor volt, mikor jó tündérek jártak a földön, hogy éltek és laktak itt gonosz, hamis kis manók is. Ott laktak fenn a zordon sziklás tetőn s minél jobban sivított a szélvész, hullt a hó, csikorgott a hideg, annál kellemesebbnek találták a pihenő helyöket. És furfangos volt az ő eszök járása, mindig csak gonosz csinyeken törték a fejöket s olyan ravaszul színleltek, hogy még maguk közt sem tudta egyik a másikról, igazában milyen a másik.

Rettentően zimankós, hófürgeteges éjjelen gyűlésre jöttek mindnyájan össze. Középen a szikla-csucson ült a királyuk s tőle jobbra-balra egy-egy nagy bagoly, komoly és tekintélyes képű. Ezeknek az volt a dolguk, hogy rendet tartsanak a gyűlésben és minden úgy történjék, amint ünnepies gyűlésen történnie kell. Nem tudtak ugyan egyebet mondani, mint azt, hogy »Uhu!« De hát nem is kell ahhoz sok szóbeszéd, ha valaki bölcsen beszél.

A manók nagy-gyűlése azért ült most össze, hogy új minisztert válasszon. Csak hogy nagyon nehéz volt a választás, mert mindnyája egyformán nagy kópé volt, mind egyformán értett a furfangos csinyhez és mind jól el tudta palástolni, hogy milyen lesz, ha egyszer miniszter lesz.

— Halljátok-e, mondá végre a király, tudom én már a módját, hogy kitaláljuk.

melyik közületek termett igazán a minis-
terségre.

— Halljuk! Hall-
juk!

— Hát tudjátok,
holnap ülik meg az
emberek az ugyneve-
zett Karácsony nap-
ját. Ilyenkor fenyő-
fácskákat visznek az
erdőből, földszesítik
gyertyácskákkal, sza-
lagos lánczocskákkal,
aranyos dióval és
mindenféle ajándék-
kal. Azok a bolon-
dos emberek ilyen-
kor mind csak arra
gondolnak, hogy egy-
másnak örömet sze-
rezzenek. Fény ra-
gyog a legszerényebb
kunyhóban is...

— Uhu! kiálták
közbe a baglyok, akik
nem szerették a fényt
és a sok beszédet.

— Jól van no!
folytatá a király, hát
dologra térek. Hol-
nap este a három
legöregebb közületek
utra kél, hogy meg-
tréfálja azokat a
bolondos embereket.
És rögtön vissza tér-
tek élembe s elmond-
játok, ki mit művelt. Akinek a csinye a leg-
nagyobb hatással jár, az lesz a miniszter.

Másnap éjjel még borzalmasabb idő
dühöngött a manók tanyáján. A fürge-

teg üvöltött s az éjszaka koromsötét volt.
Karácsony éjszakája szállt le, de itt ugyan

nem hangzott se szent ének, se harang-
szó. A manóknak azonban nagyon ked-

oda jártak furfangos csinyek elkövetésére.
Ime, már jöttek is.

MENEKÜLÉS. (Lásd a 240. lapon.)

Az első, tánczoló
bolygó tüzeztől ki-
sérve, czerimóniásan
közeledett a király-
hoz. Amint megpil-
lantották, a király is,
a többiek is han-
gosan fölkaczagtak,
mert a rendesen csu-
pasz képű kis manó
hatalmas szakált, ko-
romfekete kifent ba-
juszt viselt, ravaszul
hunyorogszemei előtt
pedig finom orresip-
tető üveget. Mélyen
meghajlott és így
szólt:

— Jaj, borzasztó
világ van ott az em-
bereknél, alig-alig le-
het valami kis tré-
fát elkövetni. Mind-
nyájan komoly kép-
pel járnak a dolguk
után és nem hagy-
nak kifogni magu-
kon. Elszántam ma-
gamat, hogy azért is
oda megyek, ahol
legkeményebb rendet
tartanak. Ott a ka-
tonák éppen glédá-
ban álltak és szinte
reszkettek, mert a

vökre való idő volt ez s megint ösz-
sze gyülekeztek és várták azokat, kik
szigorú kapitány nagy vizitációt tartott.
Éppen arra készült, hogy rettenetesen

megdorgálja őket, mikor hirtelen lekaptam a bajuszát, szakállát és szemüvegét, úgy hogy szörnyen csuffá lett, mert a katonák majd eldőltek neveltökben, azt hitték, hogy csak álbajusza és álszakála volt; ő pedig szégyenkezve és dühösen futott el.

— No, ez nem volt rossz, mondá a manók királya. Halljuk a többit!

— Én sokkal különb tréfát csináltam, szólt a második manó. Gazdag uri palotába mentem, ahol fényes karácsony-esti ünnepre készültek. Akkora karácsonyfa volt a teremben, hogy a mennyezetig ért a teteje. Tele volt rakva gazdag ajándékokkal, melyek szépen be voltak csomagolva, hogy meglepetés legyen és mindegyikre rá volt írva, kinek van szánva. Hát én ezeket a fölírásokat kicseréltem és az lett belőle, hogy a házi urnőnek szánt gyémántos ékszert a Sári szolgáló kapta, a kisasszonynak kard és sarkantus csizma jutott, a diák urfinak egy nagy bábu, az apjának ólomkatonák és így tovább. Ugy bele zavarodtak, hogy csunyán megnehezteltek egymásra, össze is veszték és talán még mostanig sem bonyolódta ki.

— No, ez sem rossz, mondá a manók királya.

— De az én tréfám még különb, szólt a harmadik manó. Én hoztam is valamit, ime! Egy bábut! Ennek pedig mulatságos históriája van. Én nem mentem gazdag uri palotákba, mert ott kárba vész a fáradság, hiába tréfáljuk meg a gazdagokat, hamar megvigasztalódnak, van módjuk benne. Egy kis

padlás-szobába furakodtam be. Ott szegény emberek laktak, akik nem rendezhettek fényes ünnepet, nem osztogathattak gazdag ajándékot, dus lakomat sem csaphattak; de még csak be sem volt fűtve a szobájok. Hanem azért ott is volt vigasság a gyermekek közt. Két kis leány ült zsámolyon a fűtetlen kályha mellett, boldogan mosolyogva tartogattak ölükben egy közönséges, szegényes bábut és bámulták annak szép ruháját, melyet az anyjok a saját ünneplő ruhája egy darabjából éjszákának idején varrt a kicsinyek örömére. A két testvér együtt kapta azt az egy bábut, de éppenséggel nem veszett rajta össze; inkább nagy gyönyörűséggel fényes terveket szöttek, hogy mit mindent fognak a bábuval művelni. Nyáron majd leviszik az udvarra sétálni, ketten fogják a két kezénél fogva tartani, hogy valamiképp el ne essék és be ne zúzza az orrát. Aztán majd leveskét főznek neki tiszta esővízből finom füvecské-zölldséggel. Most pedig magukhoz veszik az ágyba, nehogy a hideg szobában meghüljön és baja essék. Mert ilyen gyönyörű bábu nincs több a kerek világon. Ekkor én oda lopóztam mögéjük és a fülükbe súgtam, hogy ők milyen boldogok és gazdagok hozzád képest, királyom, aki sohasem érezhetsz tiszta, meleg örömet, csak fagyos kárörömet, mely mint hegyes tű szurkálja a saját szívedet; és hogy csak igazán kedves, jó gyermekek ajándéka válthatna és örvendeztetetne meg: ez a szép új bábu! A két leányka könnyezve és mosolyogva nézett egymásra, aztán ide adta nekem a bábut a »sze-

gény
bábu

A t
tek. O
nem r
bábut,
könyes
legelső

—
gyobb
király
is tes
megte
sirni
pedig
Átade
mat,
elme
gába.

Na
király

—
is cs
gább
király
utols
vissz
az ő
Regg
csak
küld
jó sz
dago

—
goly.

S
kirá

gény király« számára. Ime, itt van a bábu a manók királya számára, hahaha!

A többi manók is mindnyájan nevettek. Csak a király, éppen csak a király nem nevetett. Elkapta a hitvány kis bábút, szívére szoritotta és két nagy könyecsepp gördült ki szemeiből — a legelső könyek életében.

— A te csinyednek volt rám legnagyobb hatása, mondá aztán a manók királya. Beváltom ígéretemet, sőt többet is teszek. Csak miniszteremmé akartalak megtenni. Ámde manó hiveim épp most sirni láttak, a gonosz manók királyának pedig ellágyulni, sirni nem szabad. Átadom tehát neked királyi koronámat, légy te király, én pedig örökre elmegegyek közületek a jó tündérek országába.

Nagyot bámultak a manók. De a király így szólt tovább:

— Ugy lesz, amint mondtam és ne is csodálkozzatok, mert e könyek drágábbak nekem a koronánál. De mielőtt királyi koronámat letenném, még egy utolsó parancsom van. Vidd ezt a bábút vissza azoknak a gyermekeknek, tedd az ölükbe és érintsd meg a szemöket. Reggel azt fogják majd hinni, hogy csak álom volt az egész. Kincseket is küldhetnek nekik, de minek? Ők nemes jó szívökkel már gazdagok, nagyon gazdagok!

— Uhu! hagyta helyben a két bagoly.

S ezzel azt mondták, hogy a manók királyának tökéletesen igaza van.

*

4. A skatulya kincse.

Volt egyszer egy jókora doboz. Egészen közönséges fa-skatulya volt, csak-hogy a födelére ez volt felírva:

»A ki megtalálja bennem a kincset, azt gazdaggá teszem.«

Igy hát mégsem volt egészen közönséges fa-skatulya, hanem inkább titokzatos és roppantul csábító, ámbátor különben éppenséggel nem csábító helyen feküdt.

Mert ott hevert a sáros utca közepén egy csuf esős, hűvös őszi napon. Az a pajkos tündérke pedig, aki oda tette, nem messze egy ház pincze-ablakában meghuzódva leste az embereket, akik erre felé el fognak haladni.

Jött először is egy zászlóalj katonaság, feszes, pontos lépésekben: egy-kettő! egy-kettő! A katonák mind ahányan sováran néztek a rejtélyes skatulya felé, de hát nem nyulhattak hozzá, nekik nem volt szabad kilépni a glédából. Elmasiroztak odább: egy-kettő, egy-kettő, és hiába törték a fejöket, hogy ugyan mi lehet abban a skatulyában.

Jött aztán egy kereskedő. Rögtön szemébe tünt a titokzatos skatulya s gyorsan föl akarta nyitni, de biz az nem ment olyan nagyon könnyen. Szinte bele izzadt, míg végre nagy sokára megmozdult a fedél és fölnyílt a skatulya.

Hát mi volt benne?

Semmi . . . De éppenséggel semmi.

Dühösen dobta el a csalatkozott ember, egyik oldalra a skatulyát, másikra a födelét, aztán odább ment. De csakhamar vissza tért.

— Nem oda Buda! Ha már engem elbolondított ez a haszontalan skatulya, legalább ne legyek magam... Más is hadd boszankodjék!

Fölszedte a skatulyát, szépen ráillesztette a födelét, aztán vissza gurította a sárba, ahol azelőtt volt.

Nem sokára jött egy selyemruhás, csipkés uri asszonyság, aki csak úgy lábujj-hegyen lépegetett, hogy be ne sározza a cipőjét és ruháját. De amint megpillantotta a skatulyát, rögtön elfelejtette a kényeskedését, lehajolt a sárba és fölvette.

— Valjon mi lehet benne? Hát ha csakugyan valami nagy kincs? Nem szabad elszalasztani.

Ő is sokáig bajlódott, kinlódott, míg fölnyithatta. És szintén csak azt látta, hogy semmi sincs benne. Majd megpukkant mérgében, hogy így csuffá lett. De aztán ő is éppen úgy gondolkozott, mint a kereskedő.

— Jól van, hát megjártam vele. De legalább más is járjon úgy mint én.

És ő is szépen viszza tette a födelet és a skatulyát oda, ahol volt.

Jöttek aztán sokan mások: a kövér kofa, a hetyke mester-legény, a délczeg katonatiszt, a pajkos diák, és sorra mind kíváncsi lett.

— Ugyan mi lehet benne? Hátha kincse talállok!

És mindnyájan csalódva, boszusan tettek vissza s hosszú képpel siettek odább. A pajkos kis tündér pedig ott az ő rejtékében tánczolt nagy jó kedvében.

Jött aztán fütyörészve egy varga-inas.

Ez is megpillantotta a rejtélyes skatulyát és rövid gondolkozás után fölvette, kinyitotta. De nem boszankodott, nem is dobta el, hanem megint vigan fütyörészve sétált odább.

Már erre előugrott a pajkos tündér a rejtekből.

— Ohó, barátocskám! Hová viszed azt a skatulyát? kérdé.

— Haza viszem.

— De hát a tied-e?

— Hogy ne? Itt van rá írva, hogy aki megtalálja benne a kincset, azt gazdaggá teszi.

— No lám! Hát megtaláltad benne? Ha meg tudod mondani, mi van benne, akkor szinig megtöltöm arannyal.

A jó kedvű varga-inas furfangosan mosolygott, mert már kitalálta, hogy ez a pajkos tündér tréfálta itt meg az embereket.

— No megállj! gondolá. Rajtam ki nem fogsz.

Aztán kinyitva a skatulyát, komoly képpel nézett belé és így szólt:

— Az van benne láthatatlan tündér-irással fölírva: »Ne kapj mohón a látzaton s ne hidd, hogy uton-utfélen fáradság nélkül jutsz kincshez.« S mert én eddig zugolódtam, mikor fáradsággal kellett csizmát papucsot varrnom, hát nekem ez az üres skatulya nagy kincs, mert emlékeztetni fog, hogy fáradság nélkül nem kerül egyéb, legföljebb egy eldobott üres skatulya.

A pajkos tündér egy pillanatra boszus képet vágott, de aztán vigan kaczagott.

— Kifogtál rajtam, tudtál kincset találni az üres skatulyában is. Most már be kell váltanom a szavamat.

Oda
rázta
belőle
telt a

mert
tied, k

Elr
még
A na
boldog
meg r

Á
Pe
M
S

So
F
A
K

Odaröppent a skatulya szélére és meg-
rázta a köntöse ujját. Csak úgy omlott
belőle a csillogó arany, míg meg nem
telt a skatulya színültig.

— Látom, hogy meg fogod érdemelni,
mert helyén van az eszed, szived. Ez a
tied, használd jól.

Elröppent, a varga-inas pedig most
még vigabban füttyörészve ment haza.
A nagy kincsét jól használta és vigan,
boldogan élne még ma is, ha már rég
meg nem halt volna.

VICZA ÉS KATICZA.

*ÁLMOS táska ez a Katicza.
Pedig jól aludt az éjszaka;
Mihelyt fekszik, pislog szerteszét,
S nyomban le is hunyja a szemét.*

*Sokkal vigabb ám az én Viczám,
Fürge bábu, élénk igazán.
Akár fekszik, ül vagy andalog,
Kék szemével folyton mosolyog.*

KIT SZERETETT MARGITKA?

(Képpel a 238. lapon.)

MÁTOGATÓBA jött a néni, aki már
néhány esztendeje nem volt ott
Margitkáéknál. Most meg, amint meg-
érkezett és néhány szót váltottak, szinte
röstelkedve mondá:

— Oh, nem tudtam, hogy ilyen rossz-
kor jövök! Mért nem irtátok meg, hogy
beteg van a háznál? Később jöttem
volna.

— Ne aggódjál e miatt, felelé a
Margitka mamája. Nagyon kedves ven-
dégünk vagy és semmiben sem zavarsz.
Vilma leányom betegsége nem vesze-
delmes...

— Tudom, tudom, de azért mégis
ápolást kíván s dolgoz van vele.

— Nagyon kevés. Az már a Margitka
gondja, hogy a beteg jól el legyen látva.

— Micsoda? A Margitkáé? No, ak-
kor sajnálom a szegény beteget. Ugyan
hogy tudjátok rá bizni? Hisz ez rette-
netes!

És a jó néni szinte megharagudott,
míg a mama jóízűen mosolygott. Mert
jól tudta, mit gondol a néni. Arra gon-
dol, amit néhány évvel ezelőtt látott
és tapasztalt.

Pedig akkor azt hitte eleinte, hogy
nagyon szép és kedves dolgot tapasztal:
azt, hogy Vilmácska és Margitka a
legjobb testvérek. A három-négy évvel
idősebb Vilma igazi kis mamája volt
Margitkának s mindenki láthatta, mily
gyöngéden szereti. No de viszont Mar-
gitka is, aki akkor hat éves volt, ugy
szerette testvér-nénikéjét, hogy el sem
tudott lenni nélküle.

Ugy ám. Mikor reggel öltözködni
kellott és Vilmácskának valami dolga
akadt, Margitka a világért sem engedte,
hogy a szobaleány öltöztesse.

— Nem, nem! Menjen! Vilma jöjjon
és öltöztessen! Én csak Vilmácskát sze-
retem.

És a jó Vilma abba hagyta a dolgát, hogy hugocskájának kedve teljék, mert különben vége-hossza nem lett volna a sirásnak.

Mikor Vilma a zongorán gyakorolta magát, Margitka oda ment hozzá, fölmászott az ölébe és csókolgatta, kérve, hogy neki zongorázzon el néhány szép darabot. A szükséges gyakorlat így, az igaz, elmaradt; de Margitka százszor is elmondta, hogy ő mennyire szereti Vilmácskát. Ha sétálni volt kedve Margitkának, hiába akart akkor Vilma tanulni, feladványain dolgozni: a kicsike ott járt-kelt, nyugösködött körülte, újra meg újra elmondva, hogy ő csak Vilmácskával akar sétálni, mert ő Vilmácskát szereti. Ha nagyobb leánykák jöttek Vilmához, vagy ő akart ellátogatni játszó társaihoz, Margitka mindjárt szerencsétlen volt.

— Ugyan minek jönnek azok hozzád? Minek jársz te hozzájuk? Nem szeretnek ők ugy mint én. Sokkal kellemesebben eljászunk mi ketten. Velem ők ugysem akarnak játszani.

És kora reggeltől késő estig mindenben így ment a dolog. Csak azt nem látta a néni, hogy megfordítva: Margitka is tett volna valamit a Vilmácska kedvéért. Mikor ilyesmire került a sor, mindjárt talált kifogást és azzal végezte:

— Ha ez nem volna, megtenném. Oh, tudja azt Vilmácska, hogy én nagyon szeretem.

És mikor a néni napokig látta, egyszer így szólt:

— Nem úgy van az, Margitkám, nem a testvéredet szereted te, hanem csak saját magadat. Csuf kis önző vagy, aki azt kívánod, hogy a testvéred mindent áldozzon föl neked: idejét, szórakozását, tanulását, még jó falatait is; soha sincs nyugodalma téled. Nemhogy szeretnéd,

hanem kinezod, és Vilmácska már nem is teszi jól, hogy annyira enged kívánságaidnak. A mamátok, sok dolga közt, nem igen vette még ezt észre; de majd figyelmeztetem én, hogy tanítson meg, mi a különbség, mikor valaki csak magát szereti, és mikor mást is szeret igazán.

Azóta három-négy év mult s a kis Margitkából nagyocska leánya lett. De a néni még most is úgy emlékezett reá, mint a régi önző leánykára. Hanem a mama mosolygott és elégedetten mondá:

— Margitka nem a régi többé, intésed akkor nagyon jó időben jött. Nézd csak, most is miért nem siet elédbe.

Benyitottak halkán a szomszéd szobába. Ott feküdt Vilmácska és olvasott.

Éppen ekkor lépett be Margitka, kezében csészével és így szólt:

— Itt a csokoládéd, Vilmácskám. Magam főztem, megkóstoltam, éppen olyan édes, amilyenek szereted. Nem is forró, lehütöttem. Tedd le a könyvet... úgy... majd én tartom a csészét... azután majd kimegyek egy perczre, hogy a néninek köszönjek, de mindjárt vissza térek és felolvasok neked.

— Oh, édes Margitkám, te már nagyon is jó vagy! szólt Vilma. Egész nap itt bajoskodol... menj már kissé pihenni.

— No persze! Majd bizony itt hagylak magadra.

A ma
S most n
solygott.

— Örö
kában is
vérét és
nyilvánul
nem ped
terhére v
is elmon
biz' ő ne
gát szer

A

GY
ny
a hü és

Jeles
meg el
afféle s
Talán
hát két
Ferre
sétálta
unalma

— S
mondor

— v

becsüle

Ilye
után k
ugyan
madfé
kal, h

Rös

hogy
tem a
tam, ó
szet-t

Igy
tölete
nátok
melye

A mama halkán betette az ajtót. S most már a néni is elégedetten mosolygott. Mama pedig így szólt:

— Öröömöm telik most már Margitkában is. Látom: igazán szereti testvérét és tudja, hogy a szeretet abban nyilvánul, ha figyelmes, áldozatra kész, nem pedig ha a szeretet ürügye alatt terhére van és bajt, gondot okoz. Maga is elmondja most sokszor, hogy régente biz' ő nem a testvérét, hanem saját magát szerette.

A CSODA-ALLAT.

— Vad Laczi rejtvénye —

(Képpel a 238. lapon.)

HGY VOLT, olyan volt, egy hajszálnyal nyival sem másféle, mint ahogy a hü és gondos rajz mutatja.

Jeles barátunk Vad Laczi pillantotta meg először a csoda-állatot és mint afféle szemes fiú, rögtön le is rajzolta. Talán el sem hittem volna neki, de hát két tanu is bizonyította: Roszcsont Ferke és Rontó Pali, kikkel együtt sétálta el egy szép őszi napon az iskola unalmas idejét.

— Szakasztott olyan volt, szavamra mondom, bizonyítá Ferke.
— Valóságos igaz, magam is láttam, becsület-szóra mondom! erősíté Pali.

Ilyen szava-hihető tanuk bizonyítása után kénytelen vagyok elhinni, hogy csakugyan látták a csoda-állatot, mely harmadfélről hosszú volt, elől ökör szarvakkal, hátul lófarkkal.

Rösteltem, de meg kellett vallanom, hogy nem tudom, miféle állat. Elővettem a könyveimet is, kerestem, kutattam, de mind hiába. A leghíresebb természet-tudósok sem tudnak róla semmit.

Igy már nincs más hátra, mint hogy töletek kérdezzem meg, valjon meg tudnátok-e mondani, mi az a csoda-állat, melyet Vad Laczi és pajtásai láttak.

ŐSZSZEL.

(Képpel a czimlapon.)

HERVADÓ lomb. — Bánatos szél
Fuvására megrezdül;
Fecske-madár utjára kél
Tengereken keresztül.

Korán hajlik le már a nap,
Nem melegít sugara,
Kósza felhők andalognak
Messze, messze — nyugatra.

Ó, ha veletek mehethnék,
Boldogabb volnék talán?
Boldog sehol sem lehetnék
Nélküled, én jó anyám!

Ússzatok ti kék fellegek,
Szálljatok kis madarak!
Dehogy megyek én veletek,
Itthon, itthon maradok!

KÁRTYA-VÁR.

(Képpel a 229. lapon.)

— Ki tudja a legmagasabb kártyavárat építeni? szólt Nettike.

— No bizony, de nagy dolog! mondá Feri. Akár tíz emeletesre is fölépitem! Megcsinálja azt a csecsemő baba is.

— Meg bizony, azzal ugyan nincs mit dicsekedni, bizonyítá Ödön.

— Hiszen nem mondom, hogy van, szólt Nettike. De hát játszhatunk ezzel is.
— Jól van no, hát teljék kedved.

S Feri gyorsan fölkapta a kártyákat s hozzá fogott a vár építéséhez. Az alapját meg is vetette, de mikor az emeletet akarta ráépíteni, szeles türelmetlenségével mindannyiszor össze döntötte.

— Eh mit! . . . nem bajlódom én vele.
— No, majd megmutatom én, szólt Ödön.

Már ő nem szeleskedett s szépen föl is épült volna a kártya-vár, ha figyelemmel folytatja. De mikor a második

emeletet rakta rá, röstellte ügyesen kimérni a kártya helyét és óvatosan állítani az új tornyot a gyöngye alapra. Össze omlott biz' az háromszor is.

— Most én próbálom, szólt Nettike.

És mindjárt első próbára fölépitette három emeletnyi magasságra. Feri és Ödön ingerkedtek, ijesztgették, hogy no! már dől össze. De Nettike nem hagyta magát megzavarni a munkában, fölépült a kártya-vár.

— Ami igaz, igaz, szólt Feri őszintén. Mi ketten hetvenkedtünk, de megcsinálni nem tudtuk.

— Pedig igazán nem nehéz.

— Persze hogy nem, csak kicsinyelni nem szabad a legkisebb dolgot sem, ha az ember egyszer már hozzá fogott. Figyelem és ügyesség nélkül még kártya-várat sem lehet fölépíteni.

MENEKÜLÉS.

(Képpel a 232—233. lapokon.)

CSÖNDES az erdő, már nem zeng a madárdal. A kis dalosok, kik egész nyáron vígan csattogtak, egyszerre csak arra ébredtek, hogy tollas, tarka ruhácskájok, bár nem szakad, nem kopik, mégsem elég nekik az éjszakára. Nappal még kellemes volt a napfényben röpködni, de estére a hűvös szellő úgy átjárta bundácskájokat, hogy megborzongtak bele.

— Itt az ősz! Már így vége a mi vigságunknak, el kell vándorolnunk melegebb vidékre.

S elköltöztek. Utánok csöndes maradt az erdő, de nem ám egészen néptelen. Van, aki, ha nem szereti is a hideget, de nem is fél tőle olyan nagyon, s egy kis didergés miatt még nem hagyja el a kedves otthoni tájat.

Az a szelid pár őz sem költözik el. Van még jó legelő s a hűvös szél elől el lehet bujni sűrű bokrok védő oltalmába. Mikor pedig derülten mosolyg a nap, kellemes a bolygás a csöndes erdőben.

Kellemes, ámde veszedelmes. Hidegnél, esőnél, szélvésznél is nagyobb bajt hoz az ősz az erdő félénk lakosai nyakára.

Amint békésen, elégedetten legelésznek ott egy tisztáson, egyszerre csak gyanus hang hallatszik messziről. Abba hagyják az eszegetést és magasra föltartott fejjel figyelnek.

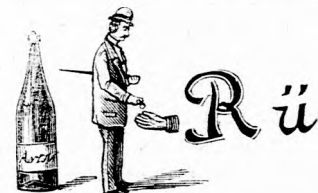
— Ez kopó! Meneküljünk, míg a nyomunkra nem talál.

Gyors vágatásban indulnak az ellenkező irányba. Valami nagyon nem is félnek még, bíznak gyors lábukban; kimentette az már őket nem egyszer a bajból. De most mintha nagyobb volna a veszedelem. Mert mikor már jó darabon futottak, egyszerre csak szemközt vesznek észre valami gyanusát. Igen, ott a fák közt megmozdult valami... még pedig a vadász, puskával a kezében. Az a furfangos kopó megszire kerülve, szándékosan hajtotta őket ebbe az irányba. Most már nagy a baj! Elöl is, hátul is veszedelem.

De talán még ki lehet osonni oldalvást. Talán nincs minden ut elállva.

Hirtelen oldalt kanyarodnak s most szepegeve, aggódva futnak. Mi vár ott reájok, nem tudom. Hátha sikerül a menekülés... de ha ott is vadász áll lesben, akkor bizony lövés dördül s a vadász diadalmasan viszi haza zsákmányát. Otthon pedig örömmel fogadják s másnap pompás özpecsenye van ebédre.

KÉPREJTVÉNY.

Forgó bácsi póstája a jövő számban.